

Ulomak pod br. II. nalazi se kod Viska Kršinića. Visok je 0.67—0.35 m., debeo 0.16, širok 0.39—0.4—0.3. U ovom ulomku su 42 redka.

Ulomak pod br. III. je sada spremljen kod Franja Kršinića. Visok je 0.20 m., debeo 0.16, širok 0.12. U njem je jasnih dvanaest redaka. Ovaj je komad žalibože izdjelan bio, ili kako rečeni Franjo veli *škvadran* na trokut.

Ulomak pod br. IV. stoji ugradjen poviše vrata pomenutog Franja Kršinića, te je po prilici visok 0.25 m., širok 0.18. Ovaj je komad četverouglast, te je najviše postradao, jer je i ovoga rečeni Franjo izdjelao, da mu ga je bolje vidjeti poviše vrata.

Srce mi se razžalilo, kad sam vidio ovaj vandalizam, te sam strogo ukorio Kršiniće. Ali se nije tomu čuditi na selu, gdje nema muža da shvati te tumači znamenitost starinskih spomenika. S istog uzroka malo po malo u istoj Lombardi nestalo je i *Dukljanova ergastola*, a nije se našlo žive duše, da podigne glas te ukori seljake, da nediže ono kamenje, divno djelo, tako rečeno *opus reticulatum*.

U Korčuli dne 1 kolovoza 1883.

Vid Vuletić-Vukasović.¹

Sustjepan kod Solina. Rimski nadpis u Sućurcu. Izkapanje starina na Solinu.

Naš vriedni dopisnik O. Š. Milinović trudio se je dokazati u ovogodišnjem Viestniku (br. 1 str. 13 i br. 3 str. 71), da se crkva sv. Stjepana s manastirom, o kojoj kaže Toma arkidiakon, da su se u njezinom predvorju nalazile grobnice hrvatskih kraljeva i kraljica, ima tražiti za kilometar zapadno od Sućurca na mjestu, koje

¹ Prilazemo naposeb otiskana ova četiri ulomka ovoga velevažnoga staro-grčkoga nadpisa, te još jedan, peti, što nam je nadalje poslao isti g. Vuletić kašnje u istoj Lombardi od njega otkrit. Možda jih još bude, a trebalo bi paziti budno i na najmanje odlomke. Ovom prigodom usudjujemo se preporučiti *visokoj dalmatinskoj vladi* što toplije ovoga velevriednoga učitelja, koj se sve dalje u arkeologičkoj znanosti izobraziti želi. Uz marljivost, kakove jedva da nadješ, i okretnost duha, koje toga mladića odlikuju, fali mu samo viša nauka u ovoj znanosti, za kom on silno hlepi, a ondje, gdje živi, postignuti nemože. Neka mu dakle vis. dalm. vlada blagodarno pruži način, da na korist naše zemlje i same znanosti i ovu postigne.

Uredništvo.

*

se i danas Sustjepan nazivlje. Pošto dokazi, koje je gosp. Milinović zato naveo, uprav očaraju, a važnost predmeta zahtjeva, da se ozbiljno o tom postupa, buduć se radi o stvari, koja, kada bi srećno uspiela, otkrila bi nam najsvetije amanete naše prošlosti, najdragocienije arkeologičko narodno blago, što bi željeti mogli, odlučismo sami se na licu mjesta sve bolje osvjedočiti o Milinovićevih tvrdnjah; te nadalje razvidjeti, jeda li bi se dalo ondje izvesti one radnje, koje su od potrebe, da se jednom do cilja dodje. U Spljetu srećno nadjosmo samoga Milinovića, a nam se pridružili još dva druga vrlo domorodca i njegovatelja domaćih starina gosp. savjetnik Milić i gimnazijalni ravnatelj K. Matas, te u Sućurcu ondješnji rodoljub g. Luketin.

U Sustjepanu uputi nas sam g. Milinović i ustmeno o svojih dokazih obširno i razgovetno, pokazujući na očite tragove starodavnih sgrada od ondješnjih žitelja još danas Sustjepan nazvanih. Bjaše nam namjera ne samo proučiti položaj, dali i pokuse izvesti kopanjem na ovom tlu u slučaju, da nebude zaprieka; no toga smo se okaniti morali, pošto zemljište, na kom je imala ležati pomenuta crkva sa manastirom sv. Stjepana, bjaše stoprv od četiri godine sve naokolo lozom zasadjeno. Vlastnik vinograda u najboljem cvatu bio bi se opro dakako i ma kakvoj radnji bez odštete, koja se je na debelo računala.

U Sućurcu, upućeni od g. Luketina, opazismo na pročelju kuće Stjepana Pavelića pok. Viska uzidanu nadgrobnu ploču ove godine u onoj okolici izkopanu sa sljedećim nadpisom:

D · M ·
 VARIÆ · LEO
 NINI · MATRI ·
 PIENTISSIMÆ
 FIRMAVS
 FILIVS POSVIT

Vis. 0.25 m., šir. 0.15.

Sliedeći dan u družbi gori pomenutoga g. K. Matasa razgledasmo na Soliu izkapanje kršćanskoga hrama, koje se od više godina državnim troškom ondje na blizu crkvice sv. Dujma nastavlja, komu smo mi već davno dali prvi povod, te prvi i njegovu znamenitost iztaknuli. O ovih izkopina višekrat se pisalo u domaćih glasilih te uočila njihova izvanredna važnost navlastito za sveobću najstariju kršćansku arkeologiju, ali kao da se zato u Beču malo haje.

Da su ovi ostanci gdjegdje blizu Beča, bili bi se dakako ne samo na brzo razčistili, ogradili i sjajno na samom mjestu uz svu obskrbu sačuvali, dali i svestrano proučili i na svietlo u svečanoj odori iznjeli, jer su jamačno veličanstveni, neizmierno poučni i dragocieni. Na proti ovdje leže u zabiti, u smradu, većinom neobradjeni, razlupani, osakaćeni, bez pažnje; izloženi dakle svakoj nepogodi vremena i svojevoljnosti domaćih i stranih vandala. To je uprav sramotno, a golema je uvrieda i po samu znanost. Nego što još više u oči dira, jest to, da i sami nadpisi, koji se ondje na mnogobrojnih sarkofagih nalaze, nisu do danas, po koliko znamo, bieli sviet ugledali. Toga radi kanili smo sve prepisati, ali nam za to vremena nedostajalo, te nas i sunčana žega, koja nas u onoj uvali nesmiljeno bila, na uzmak prisilila. Evo što smo na brzu ruku ocertati mogli:

1.

374	DEPOSITVS CONSTANT IVS V C EX PROCONSVL E AFRICAE DIE PRID NO N IVL POST CONS·DN GRA TIANI AVG·III ET E QVITI V C	CONSTANTI CONIVX PARVORVM MATER HONORIA DVLCIBVS EXIMIE CARISSIMA SEMPER ET VNA COMPLES TER DENOS QVAE VITAM VIXERIT ANNOS MARTIRIBVS ADSCITA CLV ET CVLPARV VLA CON TRA RAPTA PRIVS PRAESTAT TVMV LI CONSORTIA DVLCIS DEPOSITA VII KAL APRILES
-----	--	---

2.

Na pokrovcu lievo:

DEPOSITA PETRONIA DIE III KAL
 AVG

Na pokrovcu desno:

DEPOSITA SOFRONIA
 DIE XII·KAL IVL

Na sarkofagu:

DEPOSITVS NEREVS
 DIE II NONAS AGVSTAS
 PRO NEFAS ISTE TVVM LO
 qVITVR PETRONIA NOMEN
 IAM TITVLVS NONO VIXdVM
 LACRIMABILIS ANNO·NATA
 dIV dVLCIS ET LONGI PIGNVS
 AMORIS·VITA BREVIS SED
 NVNC ISTIC IAM LONGA PA
 RENTVM·VVLNERA NERE
 VS GENITOR GENETRIXq
 FVNESTI SOFRONIA BREVI
 bVS TVMVLI FIEVERE qVEREL
 LIS TVTAMEN HINC SPERA
 CAELVM PIA MENTE FIDELIS

3.

.....
 NVS HONORES CVLIAR. ///
 MILITVM DIGNVS SET DIGNVS
 AMAREH DVX IDEM SOCIVS QVI
 SVI CVM MILITE REGIS DIGN
 MEMORATV CLVSAT PER SAE
 CVLA FAMA P) B¹ VII ID²S AVG
 360 CONSTANTIO AVG X E IVLIANO
 CAES III CONSS

4.

DEPOSITIO EVGRAFI
 CHOREPISCOPI D·X·I·
 NOVEMBRES

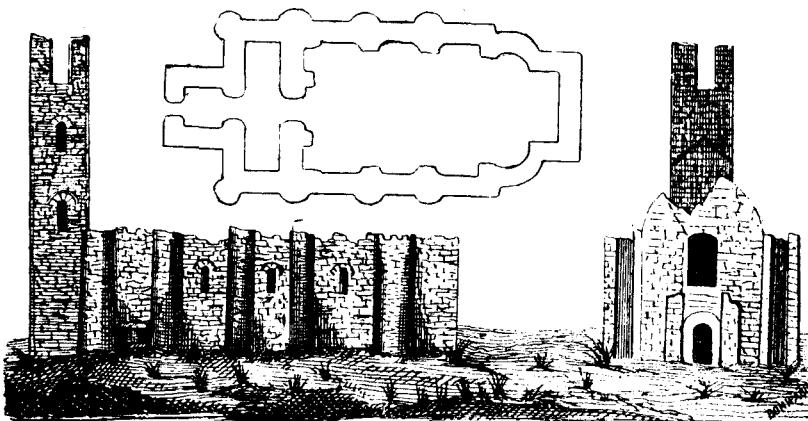
5.

Isto na Solinu kod željezničke postaje na kočkastom kamenu:

/// LIV
 P F
 RESTVT
 VIVVS·SI
 BI FECIT

S. Ljubić.

Stara crkva i grobište u Vrelu Cetine.

Od davnih vremena znamenito bijaše zemljište uzduž rieke Cetine, izkrižano rimskimi kolovozi i spojeno mostovi, na komu

¹ E u D = die. — ² V u D = idus.

Ι Ο	
Γ Α Τ	
Δ Μ Ω Ι Δ Σ Δ	
Δ Τ / Λ Β Ο Ν Τ Α Ν Χ Ω Ρ	
Λ Ο Σ Μ Ε Σ Ο Λ Α Μ Ο Υ	Η Η
Ι Ι Ο Σ Α Ρ Ι Σ Τ Α Ρ Χ Ο Υ	Ψ Υ Λ /
Ι Σ Ν Δ Ε Ι Ν Α Ρ Χ Ο Υ	Α Γ Ο Λ
Ζ Ω Ε Ν Λ Ο Υ	Τ Ε Λ Ε
Δ Λ Μ Ι Σ Ρ Ι Ν Τ Ω Ν Ο Σ	Α Ρ Ι Σ Τ
Λ Μ Ο Σ Α Ρ Ι Σ Τ Α Χ Ο Υ	Σ Ω Μ Λ
Ο Λ Θ Ω Ν Θ Ε Ο Τ Ι Μ Ο Υ	Κ Α Λ Λ
Ι Τ Α Λ Λ Ο Σ Σ Ω Γ Α Τ Ρ Ο Υ	Δ Ι Ο Λ
Ψ Α Η Σ Σ Ω Σ Ι Ω Σ	Θ Ε Ο
Ι Τ Ρ Ι Κ Ω Ν Α Ρ Ι Σ Τ Η Ν Ο Σ	Ν Ι Κ /
Δ Ω Σ Μ Ν Α Ι Ο Υ	Α Ρ Ι Σ
Δ Ο Σ Θ Ε Μ Ι Σ Τ Ι Ο Υ	Ξ Ε
Ε Γ / Σ Τ Υ Ρ Ο Υ Ο	Α Γ /
Ν Α Ρ Ι Σ Τ Η Ν Ο Σ	Γ Ρ
Α Ρ Τ Ε Μ Ι Δ Ω Ρ Ο Υ	Γ Ρ
Ν Δ Ρ Ο Σ Δ Ι Ο Ν Υ Σ Ι Ο Υ	Κ /
Κ Λ Ε Α Ρ Χ Ο Υ	Α
Ο Σ Φ Ι Λ Ω Ν Ο Σ	Φ
Δ Η Σ Δ Ω Ρ Ο Υ	Α
Ν Ε Τ Ρ Α Τ Ι Γ Γ Ο Υ	Α
Μ Ι Κ Α Σ Ι Ω Ν Ω Σ	Γ
Σ Σ Θ Ε Ν Ο Ν Ο Σ	Θ
Δ Ο Σ Α Ρ Ι Σ Τ Η Ν Ο Σ	Κ
Ν Α Ρ Ι Σ Τ Η Ν Ο Σ	Ζ
Η Σ Α Ν Τ Ι Μ Α Χ Ο Υ	Ι
Δ Υ Σ Ι Κ Ρ Α Τ Ε Ο Σ	
Λ Δ Ω Ρ Ο Υ	
Μ Η Τ Ρ Ι Κ Ω Ν Τ Ο Σ	
Ρ Ο Σ Θ Ε Μ Ι Σ Τ Ι Ο Υ	
Γ Α Ν Τ Ι Κ Α Ε Ο Σ	
Σ Ε Σ Θ Ω Γ Ο Ρ Α	
Ρ Δ Α Μ Α Τ Ρ Ι Ο Υ	
Ο Μ Ο Δ Ω Ρ Ο Υ	
Α Σ Δ Ι Ο Ν Υ Σ Ι Ο Υ	
Η Σ Κ Ο Υ	
Μ Ι Σ Τ Ι Ο Υ	
Α	
Ε Ρ Ο Υ	
Ι Γ Γ Ο Υ	
Ν Ι Κ Α Ν Δ Ρ Ο Υ	
Μ Ο Υ	
Ρ Δ Α	
Ο Μ Η Δ Ο Υ	
Χ Ο Υ	
Τ Ο Ξ Ε Ν Ο	
Ρ Χ Ο Υ	
Ι Σ Κ Ο Υ	

II.

ΙΣ
 Ω Ν
 Ρ Χ Ο Σ
 Τ Ω Ν Α Ν
 Ο Κ Ρ Α Τ Η Σ
 Ο Τ Ρ Ο Φ Ε Η Σ
 Τ Α Γ Ο Ρ Α Σ Φ
 Ε Τ Α Ρ Χ Ο Σ Ί
 Ε Ο Δ Ι Κ Ο Σ Μ Ν
 Χ Ε Β Ι Ο Σ Δ Ι Ο Μ
 Η Α Ρ Χ Ο Σ Δ Ι Ω Ι
 Ι Α Μ Ο Σ Μ Ε Ν Ε Ι
 Μ Ο Δ Ω Ρ Ο Σ Γ Ο Σ Ε Ι
 / Τ Α Ρ Χ Ο Σ Α Ι Σ Χ Ρ Ι Ω Μ
 Α Σ Υ Μ Α Χ Ο Σ Ε Υ Α Ρ Χ Ο Υ
 Κ Κ Α Λ Ο Σ Ε Υ Α Ρ Χ Ο Υ
 Ι Μ Ι Α Σ Κ Α Λ Λ Η Ν Ο Σ
 Α Μ Ι Α Σ Γ Ρ Ω Τ Α Ρ Χ Ο Υ
 Ο Υ Μ Η Ν Ι Ο Σ Δ Ι Ο Ν Υ Σ Ι Ο Υ
 Ω Ι Α Ο Σ Γ Ρ Ω Τ Ε Ο Σ
 Ι Α Ι Κ Ο Σ Ί Ω Ι Λ Ο Υ Σ
 Ι Ο Ν Υ Σ Ι Ο Σ Ε Υ Β Α Τ Ο Υ
 Γ Λ Ω Τ Ρ Ο Φ Ι Η Σ Μ Ν Α Σ Τ Η Ρ Ο Σ
 Λ Ε Α Ι Ν Ε Τ Ο Σ Η Ρ Α Κ Λ Ε Ι Δ Α
 Υ Β Ο Υ Λ Ο Σ Φ Ι Α Ω Τ Α
 Υ Θ Ω Ν Φ Ι Λ Ο Σ Τ Ρ Α Τ Ο Υ
 Υ Κ Λ Η Σ Ε Υ Β Ο Υ Δ Ι Δ Α
 Ρ Ι Σ Τ Η Ν Α Λ Ε Ξ Ι Γ Γ Ο Υ
 Ν Η Σ Ι Γ Ο Λ Ι Σ Α Κ Ο Υ Σ Ι Δ Α
 Ν Τ Ω Ν Σ Ω Σ Θ Ε Ν Ε Ο Σ
 Λ Ο Κ Ρ Α Τ Η Σ Σ Α Μ Ο Υ
 Γ Λ Ω Τ Ρ Ο Φ Η Σ Δ Α Φ Ν
 Ε Η Ν Ω Ν Ί Ω Γ Υ Ρ Ο Υ
 Γ Γ Ο Δ Α Μ Ο Σ Μ Ε Ν Ε
 Δ Ω Ρ Ο Σ Λ Ε Ο Ν Τ Ο
 Ί Ω Ι Α Ο Σ Δ Ι Ω Κ
 Δ Ι Ο Ν Υ Σ Ι Ο Σ
 Φ Ι Ν Τ Ω Ν Δ
 Μ Ι Κ Ω Ν Α Ο Λ
 Κ Λ Ε Ο Σ Τ Ρ
 Ε Λ Ω
 Κ Λ Ε

Α
 Ε Ε Ν
 Τ Η Λ Α Μ Ι
 Χ Ο Ι Ρ Ι Α Ο Σ Κ
 Ν Ι Κ Α Ρ Χ Ο Σ Δ
 Η Ρ Α Κ Λ Ε Ι Δ Α Σ
 Σ Ι Τ Α Λ Κ Η Σ Α Ρ Ι
 Η Ρ Ω Ι Δ Α Σ Β Ο
 Δ Ι Ο Ν Υ Σ Ι Ο Σ
 Α Ι Σ Χ Υ Λ
 Δ Ι Ο Ν Υ
 Τ Ι Μ
 Δ

III.

/
 ΑΣΥ
 ΕΟΔΩ
 ΣΓΑΣΙΓΓ
 ΔΟΥΛΟΣΚΛΕΟΜ
 ΟΚΛΗΣΑΚ / Σ
 ΑΕΟΡΟΣΑΡΧΙΓ
 ΑΑΣΩΗΣΧ
 ΙΓΟΔ / Ε Σ
 ΟΤΙΜΟΣΔ
 ΣΣΑ
 ΕΝΟΣ
 ΥΑΓ

V.

ΔΙ
 ΦΙΛΕ /
 ΑΓΕΣΙ
 ΕΟΦΩΝΓΟ
 ΑΣΙΩΝΟ
 ΜΑΜΑΡΧ
 ΟΝΥΣΙΟΥ
 ΔΙΟΝΥΣΙΟ
 ΤΟΣΗΡΑΚΛΕΙΑ
 ΟΝΤΟ Σ
 ΕΙΝΗΣΟΔΥΜΓΙ
 ΣΚΕΡΚΩΝΟΣ
 Θ / / / / Ω Σ Θ Ε Ν Ι
 Τ / / / Γ Λ Ρ Τ Ρ Ο
 ΣΙΩ / ΑΡΧΕΒΙΟ
 ΣΙΟ / ΓΡΟ

IV.

ΑΝΤΑΝΓΟΛΙΝ
 ΓΑΜΦΥΔΟΙ
 ΙΜΟΥ / ΟΝΑΣΙΜΟΣΚΕΦΑΛΟΥ
 ΣΚΟΥ / ΒΟΥΛΑΓΟΡΑΣΦΙΛΕΑ
 ΟΘΩΝΟΣΣΑΜΑΣΦΙΛΩΝΟΣ
 ΟΚΡΑΤΕΟΣΓΑΝΘΕΙΛΑΣΗΡΑΚΛΕΙΑΔΑ
 ΗΟΣΑΝΤΙΓΑΤΡΟΣΣΑΜΑ
 ΟΣΟΡΘΩΝΦΙΔΙΑΡΧΟΥ
 ΟΣΔΥΣΑΝΙΑΣΞΕΝΟΤΙΜΟΥ
 ΕΟΣΣΩΣΙΜΑΧΟΣΒΟΥΛΑΛΑΓΟΡΑ
 / ΝΟΣΟΝΑΣΙΔΑΣΔΙΟΦΑΝΤΟΥ
 ΟΤΟΥΚΛΕΥΣΤΡΑΤΟΣΚΛΕΟΜΗΛΟΥ
 ΝΟΣΝΙΚΑΝΩΡΝΙΚΩΝΟΣ
 ΟΥΟΡΘΩΝΝΙΚΩΝΟΣ
 ΗΡΟΣΑΓΕΛΟΧΟΣΘΕΟΔΩΡΟΥ
 ΟΥΔΩΡΙΚΛΗΣΔΑΦΝΑΙΟΥ
 ΑΞΕΦΥΡΟΣΔΑΜΑΤΡΙΟΥ
 ΑΤΕΟΣΝΑΥΤΩΡΣΙΒΑΔΙΟΣ
 ΔΑΙΟΥΣΩΝΥΛΟΣΜΕΝΥΛΛΟΥ